

**ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ ЗБЕРІГАННЯ НАСІННЯ РУМЕКСУ ОК-2
НА ЙОГО СХОЖІСТЬ ТА ЕНЕРГІЮ ПРОРОСТАННЯ****В.Г. Миколайчук¹, О.І. Наконечна²**^{1,2}Миколаївський національний аграрний університет, вул. Георгія Гонгадзе, 9, м. Миколаїв, 54029, Україна

Щавнат виведений Українським ботаніком професором Ю. А. Утеушем на базі Ботанічного саду НАН України в результаті схрещування англійського шпинату і тяньшанського щавлю [2, 3]. Науковцями відділу нових культур НБС ім. М.М. Гришка створено три сорти щавнату, які мають різне призначення: Сорт Румекс ОК-2 є овочово-кормовою культурою, сорт «Бієкор-1» рекомендований, як біоенергетична рослина, сорт «Київський ультра» – овочева культура [3, 4].

Румекс ОК-2 багаторічна культура, яка інтенсивно використовується протягом від 8-10 до 15 років. В перший рік вегетації генеративних пагонів не утворює, але формує потужну прикореневу розетку листків. Листки розетки на довгих жолобчастих черешках, яйцеподібно-ланцетні, 40-60 см завдовжки. З другого і у наступні роки життя, навесні, одночасно з таненням снігу, відбувається регенерація прикореневої розетки листків і з бруньок відновлення, розташованих на кореневій шийці, розвивається від 2 до 5 генеративних пагонів. У кінці вегетації досягає висоти 220-280 см. Маса 1000 плодиків близько 4,5 г, насіння - 2,95-3,30 г. Сорт зимостійкий та холодостійкий [2, 4].

Метою наших досліджень стало вивчення схожості та енергії проростання насіння сорту Румекс ОК-2, отриманого при вирощуванні в зоні Південного Степу. Для визначення цього використовували загальноприйняту методику [1].

Для висівання було використане насіння, отримане із відділу нових культур НБС ім. М.М. Гришка НАН України в 2013 р. Рослини вирощували на навчально-дослідних ділянках філії кафедри рослинництва та садово-паркового господарства МНАУ. Насіння було зібрано в липні 2016 р., його зберігали при кімнатній температурі в паперових пакетах. Протягом 6 місяців проводили лабораторні дослідження, висіваючи насіння щавнату в чашках Петрі через кожні 2 місяці.

В результаті проведених досліджень встановлено, що протягом цього часу відбувається збільшення відсотків схожості та енергії проростання насіння. Через 2 місяці після збирання насіння щавнату схожість склала 45, а енергія проростання – 21 %. При зберіганні показники схожості підвищувалися: енергія проростання з 24 до 54 %, а схожість – від 67 до 69 %. Дане явище, на нашу думку, пов'язане із тим, що воно є пристосуванням рослин до запобігання вимерзанню ювенільних рослин, які можуть зійти восени відразу після визрівання плодів. Наші результати дещо не співпадають із публікаціями інших авторів [2], де вказано, що насіння щавнату не має періоду спокою, тому вимагають додаткових досліджень.

Отже, при зберіганні насіння в кімнатних умовах його схожість та енергія проростання збільшується.

Література

1. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: навч. посіб. / За ред. С.М. Каленської. – Навчальний посібник. – Вінниця : ФОП Данилюк, 2011. – 320 с.
2. Рахметов Д. Щавнат: и овощ, и корм, и фитотопливо / Д.Рахметов, С. Рахметова // *Зерно*. – №3. – 2011.
3. Рахметов Д. Нова ультрарання культура комплексного використання / Д. Рахметов, О. Рахметова // *Пропозиція*. – 2008. – № 3. - С. 62 – 70.
4. Федорчук Є.М. Оцінка енергетичного потенціалу біоенергетичних культур в Херсонській області / Є.М. Федорчук // *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. – 2014. – Вип. 3. – С. 105-113.